

Dokumenttyp	Policy
Dokumentansvarig	Ekonomiavdelningen
Upprättad	2017-02-20
Antagen	Kf 1999-03-15, § 49
Senast reviderad	Kf 211220, § 200
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och kommunala bolag

Finanspolicy

Kiruna Kommunkoncern

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Syfte med dokumentet	4
1.2 Koncernsamordning	4
1.3 Översyn	5
2 Organisation och ansvarsfördelning	6
2.1 Bakgrund	6
2.2 Kommunfullmäktiges ansvar	6
2.2.1 Kreditlimiter och räntevillkor i koncernbanken	6
2.3 Kommunstyrelsens ansvar	6
2.4 Finansenhetens ansvar	7
2.4.1 Koncernbank	7
2.4.2 Finanskommitté	7
2.4.3 Rapportering	7
2.5 Kommunala bolagens ansvar	8
2.6 Informationsskyldighet	8
2.7 Intern kontroll	9
3 Regelverk för upplåning	10
3.1 Upplåning	10
3.2 Leasing	10
4 Skuldförvaltning	11
4.1 Målsättning för skuldförvaltningen	11
4.2 Finansiella risker och riskhantering	11
4.2.1 Riskdefinitioner för skuldförvaltningen	11
4.2.2 Riktlinjer för hantering av refinansieringsrisk	11
4.2.3 Riktlinjer för hantering av ränterisk	13
4.2.4 Riktlinjer för hantering av likviditetsrisk	13
4.2.5 Riktlinjer för hantering av operativa- och administrativa risker	13
4.2.6 Riktlinjer för hantering av valutarisk	13
4.3 Likviditetsplanering	15
4.4 Löpande likviditetsförvaltning	15
4.4.1 Betalningsrutiner	15
5 Generella regler för kapitalförvaltning	16
5.1 Ansvarsfulla placeringar	16
5.2 Riskhantering	16
5.2.1 Valutarisk	17
5.2.2 Ränterisk	17
5.2.3 Aktiekursrisk	17
5.2.4 Likviditetsrisk	17
5.2.5 Kreditrisk	17
5.2.6 Transparens	17
5.3 Tillåtna ägandeformer	19

5.4	Uppföljning och rapportering.....	19
6	Kortsiktig likviditetsförvaltning.....	20
6.1	Bakgrund	20
6.2	Mål.....	20
6.3	Strategi och riskhantering	20
6.4	Tillåtna tillgångsslag	20
7	Långsiktig likviditetsförvaltning	21
7.1	Bakgrund	21
7.2	Mål.....	21
7.3	Strategi och riskhantering	21
7.4	Tillåtna tillgångsslag	21
7.5	Limiter för tillgångsslag	21
8	Pensionsmedelsförvaltning	22
8.1	Bakgrund	22
8.2	Mål.....	22
8.3	Strategi och riskhantering	22
8.4	Tillåtna tillgångsslag	23
8.5	Limiter för tillgångsslag	24
9	Borgensavtal	25
10	Ordlista	26

1 Inledning

1.1 Syfte med dokumentet

Enligt kommunallagen kapitel 8 § 3 skall kommunfullmäktige meddela om föreskrifter för medelförvaltningen inom kommunen, vilket denna policy preciserar. Finanspolicyn utgör ett regelverk för finansverksamheten i Kiruna Kommunkoncern, det vill säga för kommunens helägda dotterbolag eller delvis ägda bolag där kommunens aktiekapital uppgår till minst 50 procent. Den gäller såväl den löpande verksamhetens finansiella verksamhet som den finansiella upplåningen och eventuella medelshanteringen. Syftet med regelverket är att verka som ett styrinstrument för de personer som arbetar med finansverksamheten. Genom att ansvar, befogenheter, regler och risknivåer definieras och klarläggs, skapas förutsättningar för ett snabbt och korrekt beslutsfattande. Utöver denna policy skall Kiruna kommuns finansverksamhet beakta och säkerställa att finansverksamheten bedrivs i enlighet med rådande lagtext.

Finanspolicyn innehåller mål och riktlinjer inom följande områden:

- Organisation och ansvarsfördelning
- Skuldförvaltning
- Likviditetsförvaltning
- Pensionsmedelsförvaltning
- Borgensavtal

1.2 Koncernsamordning

För att hantera kommunens finanser effektivt, skall kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna för kommunkoncernen. Samordningen regleras i denna policy samt i avtal och/eller ägardirektiv. I kommunkoncernen inbegrips i detta sammanhang förutom den kommunala verksamheten kommunens majoritetsägda företag.

De majoritetsägda kommunala bolagen ska följa denna policy och beakta övriga ägardirektiv och avtal. Respektive styrelse har ett ansvar för bolagets finansiella verksamheter och risker. Kiruna kommunkoncerns helägda bolag samt de bolag som kommunens aktiekapital uppgår till minst 50 procent skall följa bokföringsnämndens rekommendationer och rådet för finansiell rapportering rekommendationer. Kommunkoncernens bolag utgör en administrativ enhet som på den finansiella marknaden agerar som enskilda bolag och därför skall dess samlade kreditvärdighet användas för att tillsammans med kommunal borgen åstadkomma bästa möjliga villkor och lösningar.

1.3 Översyn

Finanspolicyn skall ses över årligen och uppdateras med hänsyn till aktuella förhållanden inom kommunen och kommunkoncernen samt till utvecklingen på de finansiella marknaderna. Även en översyn av innehållet i bilagor till detta dokument: "föreskrifter för penninghanteringen samt för den finansiella verksamheten i Kiruna kommunkoncern", "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR)" och "Bemyndigande för kommunkontoret, ekonomiavdelningen" skall ske vid behov, dock minst en gång per år. Detta för att policyn ska hållas levande och aktuell vilket säkerställer att den följs. Kommunkontorets ekonomiavdelning ansvarar för översynen av detta dokument samt dess bilagor.

2 Organisation och ansvarsfördelning

2.1 Bakgrund

Ansaret för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, finansenheten samt de kommunala bolagen enligt nedan. Det löpande arbetet är organiserat inom kommunkontorets ekonomiavdelning.

2.2 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige fastställer finanspolicyn och beslutar om frågor av principiell beskaffenhet såsom kreditlimiter samt övriga finansiella mål. Kommunfullmäktige fastställer även ägardirektiv.

2.2.1 Kreditlimiter och räntevillkor i koncernbanken

Kommunfullmäktige skall inför varje verksamhetsår besluta om en maximal kreditnivå för hela kommunkoncernen, specificerat per respektive bolag och för kommunen.

Räntesatsen för lån från koncernbanken bestäms utifrån snitträntan i koncernbankens skuldportfölj. Kommunfullmäktige skall, inför varje verksamhetsår, besluta om ett rörligt räntepåslag, som tillkommer utöver snitträntan, för nyttjande av koncernbanken.

För att följa gällande lagar och regler såsom statsstödsreglerna skall räntepåslaget beräknas på marknadsmässiga grunder så att ingen konkurrenssnedvridning uppstår.

2.3 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för att verkställa kommunfullmäktiges beslut. Inom ramen för kommunfullmäktiges delegation beslutar kommunstyrelsen om upplåning, borgen, placering av pensionsmedel samt övrig medelsplacering.

2.4 Finansenhetens ansvar

Hos kommunkontorets ekonomiavdelning skall det finnas en finansenhet som ansvarar för samordningen av kommunens och de kommunala bolagens finansiella verksamheter.

Finansenheten består av ekonomichefen och finanscontrollern och har det operativa ansvaret för kommunkoncernens finanshantering i enlighet med finanspolicyn. Det är finansenhetens ansvar att:

- Kommunen har en väl fungerande finansfunktion samt att samordna kommunens finansiella verksamhet.
- Säkerställa att den finansiella verksamheten drivs i enlighet med kommunens fastslagna internkontrollplan, följa dokumentet riktlinjer för god hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR) samt redovisa enligt de rekommendationer som rådet för kommunal redovisning anger.
- Löpande föra strategiska diskussioner om utvecklingen inom finansverksamheten.
- Lämna information om kommunens finansiella ställning till kommunstyrelsen samt till respektive bolag.
- Inom ramen för kommunstyrelsens delegation fatta beslut i frågor rörande placering av medel.
- Inför delårsrapporten samt årsredovisningen ska finansenheten rapportera om finansiella nyckeltal, likviditetssituationen, total finansiering och outnyttjad checkkredit, engagemang per motpart, förfallostruktur på lån och placeringar.

2.4.1 Koncernbank

Finansenheten ansvarar även för kommunkoncernens internbank och att koncernbanken drivs enligt de riktlinjer som anges i finanspolicyn. Det är finansenheten ansvar att koncernbanken:

- Löpande följer upp respektive bolags och kommunens lånenivå och rapportera till ansvarig vid närmande av kreditlimiter samt besluta om korrigerande åtgärder.
- Inom ramen för kommunstyrelsens delegation fatta beslut i frågor rörande upplåning, omsättning av lån och tecknande av derivat.

2.4.2 Finanskommitté

Finansenheten ansvarar även för att sammankalla en finanskommitté, vars syfte är att informera om övergripande strategiska finansfrågor. Finanskommittén ska sammanträda regelbundet.

Finanskommittén rapporterar till kommunstyrelsen och består av bolagens respektive ekonomichef och kommunkontorets ekonomichef samt finanscontroller.

2.4.3 Rapportering

Från finansenheten skall en tillfredsställande rapportering ske. För att ge kommunstyrelsen och kommunfullmäktige kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling ska ett väl fungerande rapporteringssystem finnas. Rapportering avseende likviditetsförvaltning, långsiktig medelsförvaltning, pensionsmedelsförvaltning samt övrig finansiell verksamhet ska ske:

- Varje kvartal till kommunstyrelsen
- Två gånger årligen till kommunfullmäktige i samband med presentation av delårsbokslut och årsbokslut för det aktuella räkenskapsåret.

Vid särskilda incidenter som haft negativ påverkan skall extra rapportering ske tillsammans med vidtagna åtgärder eller plan på åtgärder.

2.5 Kommunala bolagens ansvar

Varje kommunalt bolag ansvarar för sin egen finansverksamhet och därmed för sitt finansiella resultat. Bolagen skall i sina ägardirektiv fastställa att de ska följa den finanspolicy som kommunfullmäktige beslutat om. Bolagens styrelser kan kalla finansenheten till respektive bolags styrelsemöten för finansiell rapportering.

2.6 Informationsskyldighet

Rapport	Mottagare	Frekvens	Framställs och godkänns av	Mottagare tillhanda
Årsredovisning				
Delgivning ¹	KS	Kvartalsvis	Finansenheten	2 veckor innan KSAU
Likviditetsplan	Finanscontrollern	Halvårsvis (okt & feb)	Bolagens ekonomichef	Den första resp. månad
Kommunkoncernens kreditlimit ³	KS	November årligen	Finansenheten samt bolagens ekonomichefer	2 veckor före sista KSAU för året
Borgensavgifter ⁴	KS	November årligen	Finansenheten	2 veckor före sista KSAU för året
Delegationsordning ekonomiavdelning	KS	November årligen	Finansenheten	2 veckor före sista KSAU för året
Delegationsordning bolagen	Bolagens styrelse	December årligen	Finansenheten samt bolagens ekonomichefer	Början av december årligen

2.7 Intern kontroll

Med intern kontroll avses i detta fall administration av löpande upplånings- och placeringsavslut, handhavande av aktuell dokumentation och bokföring av aktuella affärer. Kontrollen förutsätter att det finns erforderliga system och rutiner för:

- Instruktioner
- Rapportering och uppföljning
- Ansvarsfördelning i organisationen
- Inventering av tillgångar och skulder
- Redovisning

För att åstadkomma god säkerhet och effektiva rutiner i finansarbetet krävs att handläggare respektive internkontrollfunktionerna hålls åtskilda. Alla affärsavslut/beslut skall omedelbart dokumenteras. Ekonomiavdelningen skall omgående rapportera till kommunstyrelsens ordförande och kommunens revisorer om misstanke om oegentligheter i finansverksamheten skulle uppkomma.

¹ Protokoll från finanskommitté

³ Kommunkoncernens maximala kreditlimit

⁴ Villkor för utlåning till bolagen, räntepåslag, borgensram samt borgensavgift för kommunalt bostadsbolag

3 Regelverk för upplåning

Kommunens lånefinansiering sker genom kort- och långfristig upplåning inom ramen för fullmäktiges beslut om kreditlimiter samt inom ramen för denna policy. Avvägning mellan kort- och långfristig upplåning anpassas tidsmässigt till kommunens behov och med iakttagande av marknadens känslighet samt med hänsyn till räntenivåer och ränteutveckling. Lånestocken skall även sammansättas med beaktande av kostnader och riskspridning inom ramen för en låg risknivå. Upplåning och placering i spekulativt syfte är inte tillåtet.

Det åligger finansenheten att kontinuerligt vidta åtgärder för att kommunen ska erhålla en lånestock med jämna förfalloprofiler med syfte att sprida riskerna. Detta uppnås genom varierande kapital- och räntebindningstider i syfte att sprida risker. Det åligger även finansenheten att löpande bevaka utvecklingen på finansmarknaden.

3.1 Upplåning

All upplåning skall ske via kommunkontorets koncernbank. Omsättning av lån samt förändringar inom existerande lånestock beslutas enligt särskilt bemyndigande.

All upplåning ska ske på affärsmässiga grunder genom skriftligt anbudsförfarande. Lån får endast tas i svensk valuta hos följande kreditgivare:

- Svenska staten
- Nordisk bank eller banks helägda finansbolag
- Svenska försäkringsbolag och pensionsinstitut
- Svenska kommuner och landsting samt Kommuninvest AB
- Bostadsfinansieringsbolag, statligt eller bankägt
- Företag

3.2 Leasing

Leasing skall jämföras med upplåning, detta gäller såväl finansiell som operativ leasing. Beslut om leasing ska om möjligt föregås av prövning gentemot andra former för finansiering.

4 Skuldförvaltning

4.1 Målsättning för skuldförvaltningen

Kiruna kommunkoncerns skuld skall förvaltas så att kostnaden för skulden långsiktigt ska minimeras samtidigt som riskerna beaktas. Den övergripande målsättningen för skuldhanteringen är att hantera kommunens refinansieringsrisk och ränterisk. Dessa hanteras genom att trygga finansieringen på lång och kort sikt och säkerställa stabilitet och prognostiserbarhet beträffande framtida räntekostnad.

4.2 Finansiella risker och riskhantering

All form av finansiell verksamhet innebär ett visst mått av risktagande och måste därför också accepteras i kommunal verksamhet. Riskerna skall hanteras genom en aktiv och effektiv finansförvaltning med beaktande av den kostnad som uppkommer för att minska eller eliminera riskerna.

4.2.1 Riskdefinitioner för skuldförvaltningen

De risker som kommunkoncernen ska hantera definieras nedan:

- Med *refinansieringsrisk* avses risken att kommunkoncernen inte kan refinansiera sina lån när så önskas eller ta upp ny finansiering på marknaden när behov uppstår eller att refinansiering endast kan ske till ofördelaktiga villkor.
- Med *ränterisk* avses risken för negativa resultat effekter på grund av icke önskvärda ränterörelser. Exempelvis att låsa fast alltför stor del av upplåningen till hög fast ränta vid ett sjunkande ränteläge och risken att finansieringskostnaden ökar vid rörlig ränta.
- Med *likviditetsrisk* avses risken att koncernen inte kan tillhandahålla likvidamedel för att bedriva verksamheten.
- Med *operativa- och administrativa risker* avses problem med administrativ hantering, tolkningar av regelverk, kommunikation inom organisationen och redovisning av finansiella transaktioner. Dessa risker innefattar även risker kopplade till system, tillgänglighet och spårbarhet.
- Med *valutarisk* avses risken för negativa resultat effekter på grund av icke önskvärda valutarörelser.

4.2.2 Riktlinjer för hantering av refinansieringsrisk

För att hantera refinansieringsrisken ska kommunkoncernens externa låneportfölj vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Maximalt 40% av kapitalet får förfalla inom 1 år. Övriga kapitalförfall skall spridas jämnt över tiden. Avsteg från dessa begränsningar kan medges av minst kommunstyrelsen vid specifika projekt och skall dokumenteras och motiveras.

Portföljens förfallostruktur ska även konstrueras med hänsyn till vad som är beslutat och kan inträffa inom ett tidsintervall om 1–4 år. Kommunkoncernen ska även arbeta för att skapa och bibehålla goda affärsrelationer med flera kreditgivare för att minska refinansieringsrisken.

4.2.3 Riktlinjer för hantering av ränterisk

För att begränsa ränterisken bör räntebindningstiderna spridas i skuldportföljen. Med skuldportfölj åsyftas i detta sammanhang utestående lån och finansiella instrument. Skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid ska vara inom spannet 1–4 år. Skuldportföljen ska ha en ränteförfallostruktur där maximalt 40 % av ränteförfallen ligger inom 1 år. Avsteg från denna begränsning medges av minst kommunstyrelsen vid specifika projekt vilket skall dokumenteras och motiveras.

Som en del av kommunens ränteriskhantering kan finansiella instrument i form av ränteswapar ingå, för att ge en ökad flexibilitet i skuldportföljen. Utgångspunkten vid användning av ränteswapar inom kommunen skall alltid vara att finansheten har god kunskap om instrumentens riskprofil och hur instrumentet ska hanteras redovisningsmässigt.

Ränteswapar får endast användas för att hantera ränterisken i koncernens skuldportfölj. Motparten skall ha en hög kreditvärdighet, minst A- rating eller högre.

4.2.4 Riktlinjer för hantering av likviditetsrisk

För att hantera likviditetsrisken skall kommunkoncernen ha tillgång till en checkräkningskredit, som inte belastar koncernbankens totala kreditlimit.

Kommunkoncernen skall även ha en betalningsberedskap upprättad för att säkerställa upplåning när annan finansiering ej är möjlig, och ska säkerställa att verksamheten kan drivas vidare i minst en månad utan extern finansiering. Denna beredskap ska vara i form av tillgängliga likvida medel:

- Kassa och Bank.
- Noterade finansiella tillgångar som kan omsättas inom 3 dagar inklusive räntefonder.
- Bekräftade, ej utnyttjade kreditlöften.

4.2.5 Riktlinjer för hantering av operativa- och administrativa risker

De operativa och administrativa riskerna skall, så långt det kan ske till rimlig kostnad, minimeras genom utbildning, utformning av bra administrativa system och effektiv internkontroll. Följande specificerade åtgärder, utöver ovanstående allmänna riktlinjer, ska vidtas för att minimera de operativa och administrativa riskerna:

- Löpande översyn av rutiner och dokumentation inom finansverksamheten.
- Innan nya finansiella instrument får användas ska det säkerställas att de kan hanteras i systemen, både redovisnings- och värderingsmässigt.
- Säkerställa en god kommunikation mellan den operativa enheten och bolagen i koncernen samt internt i kommunen.
- Villkor och överenskommelser mellan koncernbanken och bolagen, som inte regleras i detta dokument eller i dess bilagor dokumenteras i avtal eller annan handling.

4.2.6 Riktlinjer för hantering av valutarisk

Då upplåning endast är tillåtet i svensk valuta kan inte kommunkoncernen utsättas för någon valutarisk i skuldportföljen.

4.3 Likviditetsplanering

För att uppnå en effektiv medelsförvaltning skall en samordnad likviditetsplanering ske. Bolagen ska bistå finansenheten med uppgifter om deras likviditetsbehov och finansieringsbehov både gällande beslutade och prognostiserade flöden för att säkerställa det positiva kassaflödet. Detta skall ske med den periodicitet som är angiven under rubrik 2.6 i detta dokument. Syftet med likviditetsplaneringen är att:

- Ligga till grund för betalningsberedskap på kort och lång sikt.
- Utgöra underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning.

För att likviditetsplaneringen skall bli så korrekt som möjligt skall en finansieringsbudget upprättas årligen. Löpande under året skall vidare upprättas likviditetsplaner och löpande rapporteras större avvikelser i penningflödet. Finansieringsbudgeten och likviditetsplanerna skall särskilt utvisa hur stor del av likviditeten som avser:

- Kortfristiga medel som behövs för att utjämna skillnader i in- och utbetalningsströmmarna.
- Medel för långfristiga ändamål/investeringar.

4.4 Löpande likviditetsförvaltning

För att kommunen ska klara av de löpande betalningarna måste betalningsmedel alltid finnas i beredskap i en likviditetsportfölj. Betalningsberedskapen är beroende av tillgången på likvida medel och likviditetsportföljens storlek ska vara tillräcklig för att säkerställa kommunens betalningskapacitet på kort sikt. Med likvidamedel avses i detta sammanhang tillgångar som snabbt kan utnyttjas för utbetalningar:

- Kassa och bank.
- Noterade finansiella tillgångar som kan omsättas inom 3 dagar inklusive räntefonder.
- Bekräftade, ej utnyttjade kreditlöften.

Kommunkoncernen skall ha en effektiv kapitalhantering och rationella betalningsströmmar, med betalningsströmmar avses inflöde och utflöde av likvida medel.

Placeringsregler för likviditetsförvaltningen anges i kapitel 5–7.

4.4.1 *Betalningsrutiner*

Kommunkoncernens betalflöden skall samordnas via finansenheten och kommunkontorets ekonomiavdelning ansvarar för det operativa arbetet. Finansenheten skall ha insyn och tillgång till kommunens och bolagens konton- och girossystem.

Huvudprincipen skall vara att alla inbetalningar i möjligaste utsträckning ska ske i så nära anslutning till tjänstens utförande eller varans leverans som möjligt. Leverantörsfakturer och övriga utbetalningar ska betalas på angiven förfallodag så att räntefri kredittid utnyttjas fullt ut.

5 Generella regler för kapitalförvaltning

5.1 Ansvarsfulla placeringar

För samtliga av kommunens placeringar gäller att förvaltningen ska ske med etisk hänsyn för en ekonomisk, ekologisk och social långsiktig hållbar kommun.

Kommunen har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer de internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete och miljö, vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater som humanitär rätt, folkrätt och miljölagstiftning.

Placeringar medges ej i företag vars omsättning till mer än 5% kommer från produktion eller försäljning av krigsmateriel, pornografi, kommersiell spelverksamhet eller tobaks- och alkoholvaror. Vidare medges inte placeringar i företag vars omsättning till mer än 5% kommer från utvinning av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom till exempel produktion och prospektering.

För att vidga hållbarhetsperspektivet i förvaltningen bör kommunen även använda sig av så kallad positiv screening som innebär att placeraren aktivt väljer in innehav i stället för att välja bort. Kommunen ska sträva efter att göra placeringar i bolag som bidrar till att lösa klimatutmaningarna eller som främjar omställningen till ett hållbart samhälle. Dessa investeringar kan göras inom ramen för policy ovan men i de fall det rör sig om investeringar i påverkansfonder tillåts placeringarna avvika från dessa. Detta förutsätter dock att fonden är en uttalad påverkansfond som placerar i lösnings- eller omställningsbolag efter en tydlig investeringsprocess med regelbunden uppföljning. Max 10 % av totalportföljen tillåts placeras i denna fondtyp.

5.2 Riskhantering

Placeringar innebär som regel ett risktagande. Om kapitalförvaltningen är effektiv erhålls en ökad förväntad avkastning genom en höjd risknivå, och en lägre risk erhålls på bekostnad av en lägre förväntad avkastning.

Risken hanteras framför allt på övergripande nivå i respektive förvaltning genom valet av strategi och tillgångsallokering. Därutöver reglerar placeringspolicyn limiter för ett antal specifika finansiella risker såsom valutarisk och kreditrisk enligt nedan.

5.2.1 Valutarisk

Valutarisken anger portföljens känslighet för förändringar i den svenska kronans värde kontra utländska valutor. Utgångspunkten vid förvaltning av kommunens portföljer är att begränsa valutarisken.

Följande gäller i respektive tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper ska valutasäkras då valutarisken i annat fall skulle bli den dominerande risken i placeringen.
- Aktieplaceringar valutasäkras normalt sett inte då valutarisken ingår som en mindre del i den totala risken i placeringar i aktier på utländska marknader.

5.2.2 Ränterisk

Ränterisk innebär att marknadsvärdet på räntebärande värdepapper faller när det allmänna ränteläget stiger, och omvänt. Ränterisken mäter portföljens exponering mot förändringar i marknadsräntan. Ränterisken hanteras genom portföljens duration och som beskriver hur känslig en tillgång är för ränteförändringar.

5.2.3 Aktiekursrisk

Aktiekursrisk innebär risken att aktiekurser utvecklas på ett, för portföljens värde, ofördelaktigt sätt. Aktiekursrisken minskas med hjälp av spridning på flera olika geografiska marknader.

5.2.4 Likviditetsrisk

Likviditetsrisken avser risken att ett innehav inte går att avyttra. Risken hanteras genom att portföljen har en god diversifiering avseende värdepapper och motparter, samt genom att handeln med icke börsnoterade värdepapper begränsas.

5.2.5 Kreditrisk

Kreditrisk i kapitalförvaltningen berör ränteplaceringar och definieras som risken för värdeförlust på grund av att en motpart (till exempel bank, kommun, företag) inte fullgör sina finansiella förpliktelser. Kreditrisk definieras som risken för att en fordran inte betalas på utsatt tid och/eller med det belopp som fordran utgör. För att hantera denna risk ska placeringarna fördelas mellan olika emittenter (utgivare).

För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt ska ränteplaceringar i första hand göras genom placering i fonder. Dessa ska bestå av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning.

5.2.6 Transparens

Kommunens investeringar ska vara transparenta, vilket innebär att det ska vara tydligt mot vilket underliggande tillgångsslag investeringen är exponerad, samt att det vid varje tidpunkt ska vara möjligt att mäta den faktiska riskexponeringens storlek.

5.3 Tillåtna ägandeformer

- Placering ska i första hand ske i värdepappersfonder. Fonderna ska ha Finansinspektionens, eller motsvarande utländsk myndighets, tillstånd och ha en placeringsinriktning som överensstämmer med bestämmelserna i denna policy.
- Direkt ägande: Placering får ske i direkt ägande av tillgångsslaget räntebärande värdepapper.
- Derivatinstrument: Med derivatinstrument avses exempelvis optioner, terminer och swapavtal. Derivatinstrument får endast användas inom ramen för en värdepappersfond.

5.4 Uppföljning och rapportering

Det övergripande syftet är att informera kommunstyrelsen om förvaltningens resultat och exponering i relation till fastställda limiter. Samtliga personer och parter delaktiga i arbetet med medelsförvaltningen ska omedelbart rapportera till kommunstyrelsen om händelser som inte kan betraktas som normala i placeringsverksamheten.

Rapporteringen och uppföljningen av finansförvaltningen ska verifiera att placeringar och risker överensstämmer med finanspolicyn. Rapporteringen ska minst innehålla finansförvaltningens resultat, relevanta riskmått samt exponeringar.

6 Kortsiktig likviditetsförvaltning

6.1 Bakgrund

Kapitalet i likviditetsförvaltningen ska säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på kort sikt. Kapitalet utgörs av likvida medel på bankkonto samt eventuella kortfristiga placeringar i räntebärande värdepapper.

Placeringar i räntebärande värdepapper är ett komplement till kontoplaceringar och fungerar som en buffert för att hantera säsongsvariationer i kommunens likviditet. Placeringshorisonten är 0–2 år.

6.2 Mål

Det primära målet för likviditetsförvaltningen är att säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på kort sikt.

Likviditetsförvaltningen har därutöver ett avkastningsmål motsvarande värdeutvecklingen på statsskuldväxlar.

6.3 Strategi och riskhantering

Risken i likviditetsförvaltningen ska vara mycket låg givet den korta placeringshorisonten. Det säkerställs genom att:

- Placeringar endast får göras i räntebärande värdepapper eller räntefonder.
- Placeringar ska ha en god kreditvärdighet.
- Genomsnittlig räntebindningstid (duration) i likviditetsförvaltningen får maximalt vara 1,5 år.

6.4 Tillåtna tillgångsslag

Kortfristig likviditet placeras på det för kommunen/koncernen mest fördelaktiga sättet med beaktande av kommunens likviditetsplan.

Hur likviditeten ska placeras avgörs av placeringshorisonten:

- Likvida medel som bedöms behövas inom två veckor placeras på kommunens koncernkonto.
- Likvida medel som bedöms behövas inom 3 månader får placeras på kommunens koncernkonto. De får även placeras i räntebärande värdepapper.
- Likvida medel som överstiger 100 Mkr och har en längre placeringshorisont än 3 månader bör placeras i räntebärande värdepapper eller räntefonder.

7 Långsiktig likviditetsförvaltning

7.1 Bakgrund

Kapitalet i överlikviditetsförvaltningen ska säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på lång sikt och avser medel som inte bedöms behövas inom det närmaste året.

Den faktiska placeringshorisonten och risken i förvaltningen ska anpassas till kommunens långsiktiga likviditetsprognos.

7.2 Mål

Syftet med överskottlikviditetsförvaltningen är att skapa en meravkastning jämfört med likviditetsförvaltningen avseende det kapital som inte behövs på kort sikt. Mot bakgrund av placeringshorisonten och ett relativt begränsat risktagande är målet en avkastning motsvarande värdeutvecklingen på statsskuldväxlar + 2 procentenheter.

7.3 Strategi och riskhantering

Kommunen ska tillämpa en i huvudsak passiv strategi för övergripande riskhantering där portföljens allokering hålls relativt konstant över tid.

Strategin innebär att fördelningen mellan olika tillgångsslag inte aktivt förändras utifrån hur de finansiella marknaderna utvecklas eller hur de bedöms utvecklas framåt. Allokeringsförändringar görs primärt för att återställa fördelningen mellan de olika tillgångsslagen till den strategiska tillgångsfördelningen (portföljens normalfördelning).

Den strategiska tillgångsfördelningen är vald så att risken i portföljen inte ska bli allt för hög. Mot bakgrund av normalfördelningen bedöms nedsidesrisken i portföljen vara ca 10 %.

7.4 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag.

- Räntebärande värdepapper eller räntefonder.
- Svenska och utländska aktiefonder.
- Likvida medel i svensk valuta.

7.5 Limiter för tillgångsslag

Allokeringen mellan olika tillgångsslag uttrycks som en normalportfölj vilken speglar kommunens strategi i kapitalförvaltningen.

TILLGÅNGSSLAG			
	Min	Normal	Max
Räntebärande värdepapper	55%	75%	90%
Aktier	10%	25%	30%
- Varav svenska aktier	0%	25%	50%
- Varav utländska aktier	50%	75%	100%
Likvida medel	0%	0%	15%

8 Pensionsmedelsförvaltning

8.1 Bakgrund

Kommunen har möjlighet att sätta av medel för att hantera utmaningarna med kommunens pensionsåtagande. Avsatta medel har en långsiktig karaktär och ska i förvaltningen beakta kommunens behov av medel för pensionsutbetalningar för redan ingångna och kommande pensionsåtaganden.

8.2 Mål

Det huvudsakliga målet med kapitalförvaltningen är att minska belastningen från kommunens pensionsåtagande genom att avsätta medel som täcker hela pensionssskulden.

Efter att detta har nåtts kommer avkastningen från portföljen i kombination med en minskande pensionssskuld att skapa ett överskott av kapital relativt storleken på pensionssskulden. Detta överskott kan användas till uttag för att täcka likviditetsbehov hänförliga till pensionsåtagandet.

Mot bakgrund av ovanstående är en rimlig målsättning att kapitalförvaltningen ska ge en långsiktig avkastning på 3 % per år i reala termer, d v s justerat för inflation.

8.3 Strategi och riskhantering

För att nå det långsiktiga avkastningsmålet krävs i normalläget en relativt hög andel riskfyllda tillgångar. I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar i portföljen (primärt aktiefonder) styras dynamiskt.

Andelen riskfyllda tillgångar ska löpande justeras så att portföljen som mest kan tappa 20 % i värde i förhållande till det högsta värdet de senaste 24 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad).

Detta innebär att risken i portföljen i första hand styrs på övergripande nivå. För att kunna agera på detta sätt krävs breda intervall för hur mycket kapital som får placeras i respektive tillgångsslag. Framför allt behöver andelen aktiefonder kunna minskas kraftigt för att skydda portföljens värde från att falla mer än 20 %.

Vid sidan av riskbegränsningen är utgångspunkten för allokeringen mellan tillgångsslagen att i normalläget ha en så hög andel aktiefonder som möjligt för att maximera förväntad avkastning.

8.4 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag.

- Räntebärande värdepapper.
- Svenska och utländska aktiefonder.
- Likvida medel i svensk valuta.

8.5 Limiter för tillgångsslag

Allokeringen mellan olika tillgångsslag uttrycks som en normalportfölj vilken speglar kommunens strategi i kapitalförvaltningen.

TILLGÅNGSSLAG			
	Min	Normal	Max
Räntebärande värdepapper	5%	30%	100%
Aktier	0%	70%	80%
- Varav svenska aktier	0%	25%	50%
- Varav utländska aktier	50%	75%	100%
Likvida medel	0%	0%	15%

9 Borgensavtal

Borgen kan endast ges till bolag ingående i kommunkoncernen enligt kommunfullmäktiges beslut 1992-11-16, § 290, undantaget är Kommuninvest AB. Alla borgensåtaganden innebär ett risktagande och varje enskilt borgensåtagande ska betraktas utifrån att risken finns att borgensåtagandet måste infrias. Enligt kommunfullmäktiges beslut 1992-11-16, § 290 skall en borgensavgift uttas av de kommunala bolagen. För att följa gällande lagar och regler såsom statsstödsreglerna skall borgensavgiften beräknas på marknadsmässiga grunder så att ingen konkurrenssnedvridning uppstår.

Kommunens regressrätt ska utnyttjas, vilket innebär att kommunen förbehåller sig rätten att kunna kräva gäldenären på infriad borgen vid ett senare tillfälle. Avskrivning av regresser ska övervägas då gäldenär gått i konkurs eller av annan anledning inte anses kunna kompensera kommunen.

Föreligger synnerliga skäl för borgensåtagande beslutar fullmäktige för varje nytt åtagande, varvid riskanalys skall föreligga. Den huvudsakliga principen skall dock vara att kommunen skall kunna driva verksamheten vidare. Detta gäller ej för Kommuninvest AB.

Aktuella borgensåtaganden skall rapporteras in till kommunstyrelsen arbetsutskott.

10 Ordlista

Kreditlimit	Maximal skuldnivå för antingen koncernen i sin hel het eller för respektive bolag/kommunen
Koncernbank	Benämning på den gemensamma upplåningen mot extern part (banker eller andra kreditgivare) samt den interna utlåningen till bolagen/kommunen. Även kallad internbank.
Koncernkontokredit	Kommunens och bolagens nuvarande skuld till koncernbanken
Finansiell Leasing	Leasing där köparen förbinder sig att stå för restvärdet av den leasade varan när avtalet löper ut, i finansiell leasing kan även en tredje part gå in som mellan hand i affären
Operationell Leasing	Leasing där leverantören står för restvärdet av varan när avtalet löper ut. Vanligtvis är det ett tvåpartsförhållande mellan köparen och leverantören.
Checkräkningskredit	Kortvarig kredit som vid behov nyttjas hos extern kreditgivare.
Derivatinstrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex ränteswappar, köp- och säljoptioner i aktier, ränteterminer m fl.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en s.k. nollkupongobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Emittent	Motpart, utgivare och garant av finansiella instrument.
Limit (placeringar)	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
Rating	Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.
Ratingkategorier	Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc. (Moody's) klassificering av motparter.
Borgen	En förpliktelse att fullgöra ett åtagande eller betala en skuld om inte gäldenären kan eller vill det.